

Ramsele 2015-04-25

Vi kräver ett moratorium i fortsatt vindkraftsutbyggnad i Västernorrlands och Jämtlands län

I våra båda län planeras för en närmast hejdlös och ostrukturerad utbyggnad av vindkraft. Om alla planer sätts i verket kan det komma att finnas över 2500 vindkraftverk i våra två län på ett hundrafemtio platser. Uppskattningsvis skulle man med en sådan utbyggnad täcka mer än en tredjedel av den nationella planen på 30 TWh/år eller mer än hälften av vad som planeras för landbaserad vindkraft.

Vi anser att tillstånd beviljas trots uppenbara brister i beslutsunderlag. Man beaktar bevisligen inte kunskaper som erhållits genom forskning och erfarenheter. Detta är ett brott mot lagstiftningen och Miljöbalkens hänsynsparagrafer.

Erfarenheterna från de vindkraftparker som redan tagits i drift i våra län bekräftar våra farhågor. Lågfrekvent ljud skapar starkt störda livsmiljöer för invånarna i samhällen belägna 5-10 kilometer från anläggningarna. Ett förhållande som även anläggningsägare erkänner. Vilka effekter detta får på djurliv är ännu okänt. Utöver detta finns en lång rad andra problem förknippade med storskalig vindkraft.

Den allvarligaste bristen gäller ljudspridning från dagens gigantiskt höga och stora vindkraftverk. Det är väl belagt i ett stort antal studier att de beräkningsmodeller som används för att förutsäga ljudnivåer inte tar hänsyn till alla de olika faktorer som påverkar hur ljud sprids i vårt kuperade norrländska skogslandskap med stora höjdskillnader mellan dalgångar och bergområden/eller höjdområden.

Vi vill peka på följande brister i de beräkningar som ligger till grund för de ljudkartor som redovisas i Miljökonsekvensbeskrivningarna (MKB).

1. Ljudets spridning påverkas framför allt av temperaturförhållanden i luftlagren men också av förekomst av regn och snö. Ofta förekommer så kallad temperaturinversion vilket medför att ljud sprids i ett luftskikt nära markytan. Ett förhållande som ofta förekommer under kvällar och nätter under höst, vinter och vår. Genom detta kommer ljud att spridas över mycket **större områden än vad som redovisas i MKB och med förhöjda ljudnivåer** som resultat
2. Fastigheter som ligger i vindskugga, dvs att vindhastigheten är avsevärt lägre än vid vindkraftverken, drabbas av en förhöjd ljudnivå. **Detta förhållande redovisas aldrig i MKB trots att det finns angivet i Naturvårdsverkets regelverk.**

3. Ett stort problem både vad gäller driftssäkerhet och ljudalstring är isbildning på vindkraftverkens rotor. Denna företeelse kan höja källstyrkan med 10-15 dB(A). **Detta belyses ej i MKB.** Det finns idag dessutom ingen säker metod att förhindra isbildning.
4. Landskapets topografi påverkar ljudspridningen i stor utsträckning. Interferens av ljudvågor och eoeffekter påverkar ljudbilden och kan vara mycket varierande beroende på turbulens i lufthavet. **Detta belyses ej i MKB**
5. Ett annat förhållande som ej redovisas i MKB:n är att ljud från vindkraftverk av den storlek som ny byggs genererar ljud av låg frekvens som dessutom är amplitudmodulerat. Det är belagt i olika studier att denna typ av ljudkvalitet är synnerligen störande. **Mätetalet dB(A) har därför ingen direkt koppling till de störningar denna typ av ljud genererar.** Vi anser att detta förhållande är ytterst graverande.

Sammantaget medverkar dessa brister vid beräkning av ljudnivåer till att vissa orter tidvis drabbas av besvärande bullerstörningar långt utöver vad man förväntat sig. Detta bekräftas även av ett stort antal vittnesmål från personer som bor på dessa orter. Grava störningar kan tidvis förekomma på avstånd som uppgår till 5-10 kilometer.

Dagens praxis att samma företag som har upprättat ljudkartor också kontrollmäter samma projekt är helt oacceptabelt. Vi hänvisar till ÅF som tydligt exempel.

- Vi kräver en detaljerad redovisning av vilka värden som olika parametrar givits i den beräkningsmodell som ligger till grund för de ljudkartor som redovisas inför tillståndsbeslut.

- Vi kräver att kontrollmätningar av ljudnivåer skall utföras av företag eller institutioner som inte har ekonomiska relationer till vindkraftsföretaget.

- Vi kräver att kontrollmätningar genomföres under en längre period så att normalt förekommande årsvariationer i klimat finns representerade.

- Vi kräver att detaljerade program för kontrollmätning upprättas och att dessa göres offentliga för opartisk granskning. Programmet skall omfatta mätning av ljudets egenskaper så att amplitudmodulation och dess djup redovisas

Vi anser vidare att man måste beakta att det norrländska skogslandskapet är mycket tyst. Att inte ta denna hänsyn betraktar vi som en hänsynslös exploatering av vår livsmiljö.

Det finns inget vetenskapligt stöd för att använda nuvarande ljudnivågräns på 40 dB(A) som praxis. De studier som stöder denna gräns har utförts i en miljö med högre bakgrundsnivå på ljud än i vår miljö och med små vindkraftverk i förhållande till de som nu uppförs i våra län.

Dagens regelverk är inte baserat på kunskap om egenskaper hos ljudet från stora vindkraftverk och dess störningsgrad.

-Vi kräver därför att en sociologisk studie snarast initieras för att kartlägga samband mellan ljudets egenskaper och störningsgrad för den typ av installationer vi har i vår miljö.

Därutöver finns en rad andra sakförhållanden som bör utredas närmare. Vi vill peka på problem för närboende och allmänhet när det gäller svepande skuggor, iskast från hög höjd, ljusblixtar nattetid, risker för minskade fastighetsvärden, påverkan på jakt, hinder för allt friluftsliv i parkernas närhet, stor minskning av produktiv skogsmark på grund av nya vägar och nya grustäkter, kraftledningsdragningar, påverkan på natur och kulturmiljöer, djurlivet i spåren av en utbyggnad. Konsekvenser för kommun, län när det gäller alla näringars långsiktiga påverkan och utveckling samt arbetstillfällen, turism/besöksnäringen, inflyttning, avflyttning.

Vi som kräver detta är alla drabbade av olika vindkraftsprojekt i de två länen.

Vi har under lång tid haft kontakt med både personer som drabbats av dessa större vindkraftsparker, med de företag som verkar för vindkraftsutbyggnaden, med de politiker som ska fatta besluten men också med expertis som lyfter fram fakta som de som verkar för en utbyggnad, väljer att förtiga.

Allt tyder på att vindkraftsutbyggnaden i våra båda län sker allt för snabbt, med uppenbara brister i beslutsunderlag samt sker helt i avsaknad av erfarenhet av denna typ av verksamhet. Vindkraftindustrin är en areell näring vars påverkan på miljön är vittgående. Det saknas såväl analyser som risk- samt säkerhetsbedömningar och den eftertanke, som fodras i lagstiftningen för att ta tillvara medborgarnas bästa och för länens framtid.

Detta måste detta stoppas nu! Vi kräver därför ett moratorium där:

All vidare vindkraftsutbyggnad stoppas i Västernorrland och Jämtland, tills en både genomgripande analys och opartisk utvärdering av för oss drabbade viktiga sakförhållanden redovisas.

Att den som drabbas ges tolkningsföreträde och tales rätt, gällande den påverkan som dessa vindkraftsetableringar har på våra liv, vår hälsa, livsmiljöer samt framtid för kommande generationer.

Arbetsgruppen för livsmiljö i Sollefteå

Byalaget Fullsjön

Finnmarkens Bygdeförening

Medborgare i Borgvattnet

Initiativet Värna Finnmarken

Byalaget Sörviken

Föreningen Livskvalitet vid Fjällsjöälven